

"Heyhât! Âlemin her halinde hayr-ı mahz olamaz. " İnsanlar açısından bu cümleyi nasıl açıklarız?"

Kâinatta her şeyin yüzde yüz oranında hayır olması mümkün değildir. Çünkü Allah cüzi de olsa şerri de yaratmıştır. Mesela, yağmurun kahir ekseriyeti hayırdır, ama yağmurdan zarar gören şeyler de vardır; tabi bu zarar görenler azınlıkta ve cüzidir.

İnsanların yaratılışında hayır çoğunlukta ve galiptir, ama insanlar potansiyel bazı şerleri kendi iradesi ile seçerek, cüzi şerlerin ortaya çıkmasına da sebep olabiliyorlar. Bu sebeple kâinatın en önemli ögesi olan insanda da hayr-ı mahz, yani yüzde yüz oranında hayır değildir.

Diğer bir mana olarak insan mutlak hayrı üzerinde gösteremez, çünkü insanda nefis ve şeytan gibi düşmanlar buna fırsat vermez. Bu yüzden hiçbir kul hayr-ı mahz olamamış ve olamayacak da. Bu hususta peygamberler bile zelle gibi cüzi hatalara maruz kalmışlar. Dolayısı ile hayr-ı mahz unvanına sadece ve sadece Allah sahiptir. Bu dünyada hayır ve şer imtihan için ve güzel neticeler meydana getirsinler diye iç içe konulmuştur. Ahirette ise böyle bir hikmet olmadığından tamamıyla birbirinden ayrılacaklar. Üstadımız bu konuyu şöyle açıklıyor:

"Şu kâinata dikkat edilse görünüyor ki, içinde iki unsur var ki her tarafa uzanmış kök atmış: Hayır-şer, güzel-çirkin, nef'-zarar, kemâl-noksan, ziya-zulmet, hidayet-dalalet, nur-nar, iman-küfür, taat-isyan, havf-muhabbet gibi âsarlarıyla, meyveleriyle, şu kâinatta ezdad birbiriyle çarpışıyor, daima tagayyür ve tebeddülâta mazhar oluyor."

"Başka bir âlemin mahsulâtının destgâhı hükmünde çarkları dönüyor. Elbette, o iki unsurun birbirine zıt olan dalları ve neticeleri ebede gidecek, temerküz edip birbirinden ayrılacak, o vakit cennet-cehennem suretinde tezahür edecektir."(1)

(1) bk. [Sözler, Yirmi Dokuzuncu Söz, İkinci Maksat.](#)